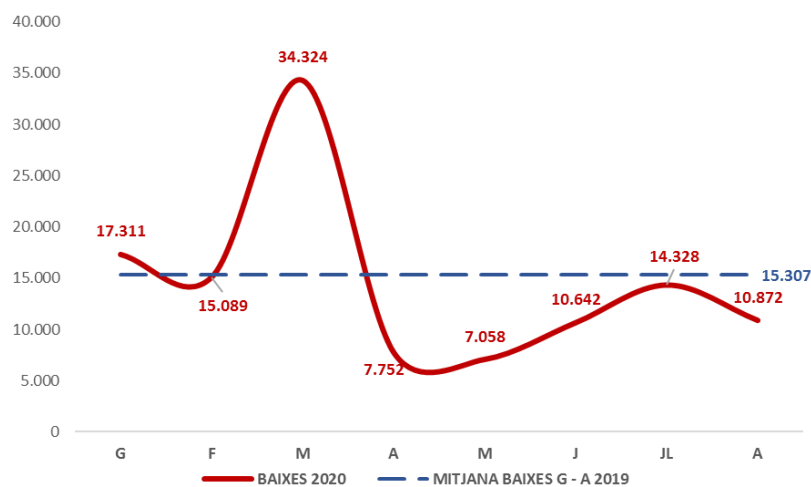

COM ESTÀ AFECTANT LA COVID-19 EN LES EMPRESES CATALANES?

- Es frena la recuperació del teixit productiu a l'agost amb més empreses que s'han donat de baixa que d'alta.
- Malgrat el confinament, el teixit empresarial de Lleida i Tarragona ha resistit millor que el de Barcelona i Girona perquè és menys dependent de la demanda exterior.
- Catalunya registra quasi 4.800 empreses menys al comerç i 2.600 a l'hostaleria a l'agost en comparació amb el 2019.
- Catalunya és la cinquena comunitat amb més reducció del nombre d'empreses fins a l'agost en mitjana (-7,1%), després de Balears, Andalusia, Canàries i Com. Valenciana, totes elles amb un fort pes del sector turístic.

Amb l'arribada de la Covid-19, 34.324 empreses amb assalariats¹ es van donar de baixa al març, més del doble que el mateix mes del 2019 (13.159) i força superior al nombre de baixes observades en mitjana del gener a l'agost del mateix any (gràfic 1). Això va situar el nombre total d'empreses al març en 236.843 (gràfic 2), que es va acusar fins al mínim de 233.806 a l'abril. Aquesta situació es va començar a revertir del maig al juliol amb un major nombre d'empreses que es donaven d'alta que de baixa. Tanmateix, a l'agost, les baixes han superat les altes de nou i el nombre d'empreses s'ha reduït lleugerament, principalment per l'aparició dels rebrots.

Gràfic 1. Baixes. Comptes de cotització. Total règims. Catalunya
En nombre

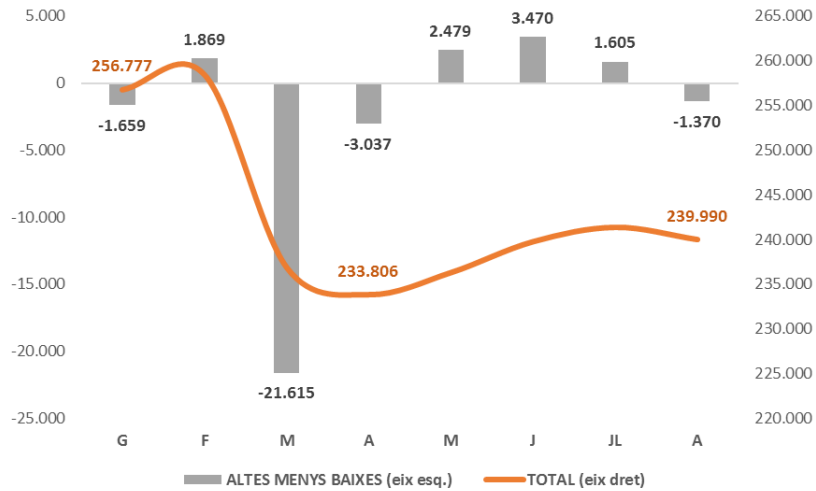
Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de Ministeri de Treball i Economia Social.

Catalunya ha concentrat entre el 19% i el 20% de les operacions aprovades, empreses beneficiàries (73.684) i quantitat avalada i finançada, de la línia de crèdits i avals públics que va posar en marxa l'Estat per valor de 100.000 M€ (dades a 5 de juny). Aquesta injecció de liquiditat, juntament amb la línia crèdits i avals de l'Institut Català de Finances (ICF) –que ha finançat operacions per valor de 502,2 M€–, ha permès a una gran quantitat d'empreses fer front a les obligacions de curt termini alhora que mantenir els llocs de treball (juntament amb altres mesures com els ERTO, que van donar cobertura a més de 525.000 treballadors del març al juny en mitjana a Catalunya). No obstant això, arrel de la segona onada de contagis, no s'haurien de descartar futures ajudes similars, específiques per sectors o territoris i condicionades a la viabilitat empresarial.

¹ Quan es parla de nombre d'empreses, sempre es fa referència al terme de comptes de cotització.

Demografia empresarial / Octubre 2020

Gràfic 2. Comptes de cotització. Total règims. Catalunya. 2020
En nombre, diferència entre altes i baixes (esq.), i saldos totals (dreta)

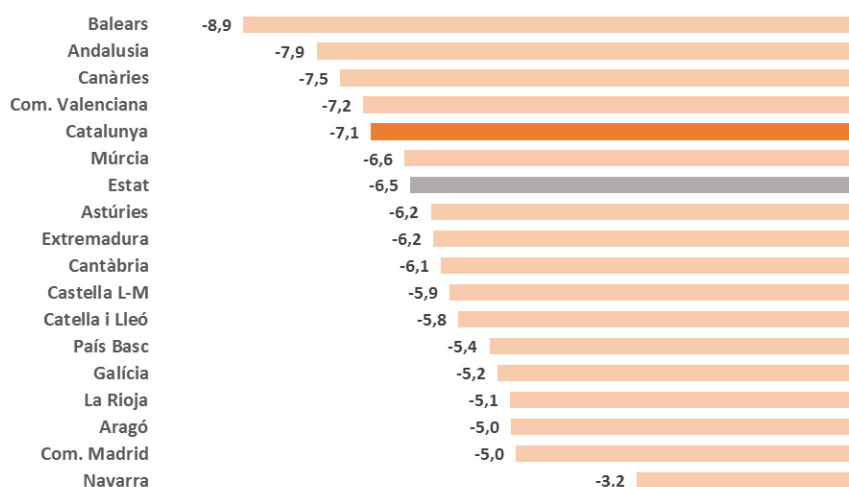

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de Ministeri de Treball i Economia Social.

L'estructura productiva de cada territori ha determinat en gran mesura els efectes econòmics de la pandèmia. Les regions més dependents del turisme i, per tant, amb un major teixit dedicat a l'hostaleria i al comerç, han estat les més afectades. La falta de turisme estranger per les condicions de quarantena imposades per la resta de països han truncat una possible recuperació de l'activitat de la mà dels visitants estrangers a l'estiu.

Catalunya ha estat la cinquena comunitat en patir una major reducció mitjana del nombre d'empreses amb una contracció interanual del 7,1% (sis dècimes per sobre de la mitjana estatal, amb una reducció de 98.101 empreses de mitjana entre el gener i l'agost). Per davant s'han situat Balears, Andalusia, Canàries i la Comunitat Valenciana. Si es té en compte el pes de cada comunitat sobre el total de l'Estat, Andalusia i Catalunya són les que més han contribuït a aquesta reducció de 98.101 empreses en un 19,8% i 18,7%, respectivament.

Gràfic 3. Comptes de cotització. Total règims. 2020
En %, variació interanual de la mitjana gener-agost

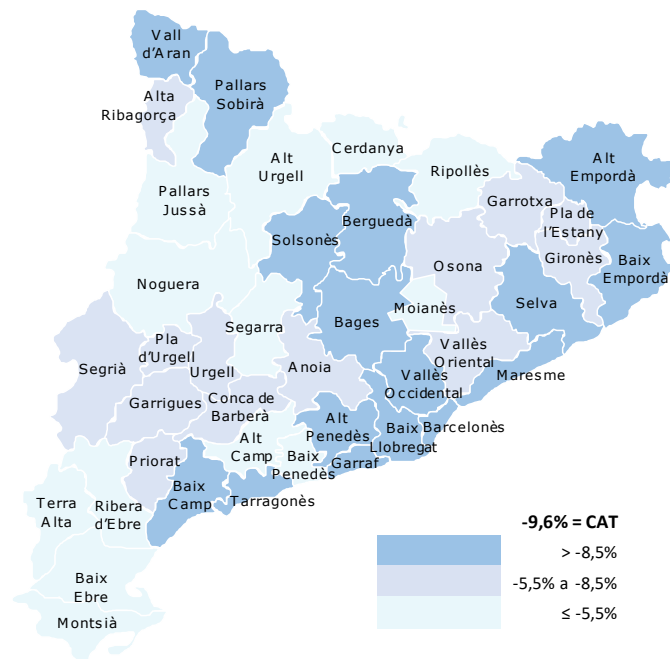
Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de Ministeri de Treball i Economia Social.

Demografia empresarial / Octubre 2020

A nivell comarcal, la contracció del teixit empresarial ha estat menor a les comarques tarragonines i lleidatanes, amb una activitat econòmica més enfocada als residents, en comparació amb les comarques de Barcelona i Girona, que han estat més afectades per les restriccions de mobilitat atès la seva major apertura econòmica a l'exterior. En el cas de Tarragona, tot i que amb un volum d'exportacions rellevant, la majoria estan orientades al sector químic, dels menys afectats per la crisi. I, en el cas de Lleida, amb una economia on l'agricultura i l'alimentació –dels pocs que ha mantingut el nivell d'activitat– tenen un pes significatiu, el tancament d'empreses no ha estat tant acusat.

També cal afegir que, malgrat que no es disposa de dades per al juliol i agost, es preveu igualment una millor evolució en aquestes zones, gràcies a l'auge del turisme rural amb resultats molt positius en pernoctacions i viatgers. Segons l'ICF, la distribució territorial de les operacions aprovades ha estat del 65% a Barcelona i la seva àrea d'influència, 11% a Lleida-Pirineus, Tarragona-Terres de l'Ebre (8%), Catalunya Central (7%) i Girona (6%).

Mapa 1. Comptes de cotització. Règim general. i mineria i carbó.
2T 2020 En %, variació interanual

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de l'OTMP.

Les empreses vinculades al comerç, l'hostaleria i el transport, així com a les microempreses amb recursos més limitats per fer front a crisis com l'actual, han estat les més afectades per la crisi de la Covid-19. Al mes d'agost, hi ha hagut gairebé 4.800 empreses menys dedicades al comerç –al detall i a l'engròs conjuntament– respecte al mateix mes del 2019 (taula 1). Per darrere, els serveis de menjar i begudes registren 2.012 comptes menys, als quals caldria sumar-hi uns 580 dels serveis d'allotjament per tal de quantificar l'afectació a l'hostaleria. De les 10 activitats més afectades, totes corresponen al sector serveis, menys la vuitena que pertany a la construcció.

Si s'analitza l'evolució per dimensió en nombre de treballadors, el nombre de microempreses – el 73% del total– s'ha reduït en pràcticament 17.000 entre l'agost 2020 i el 2019, seguides a

Demografia empresarial / Octubre 2020

força distància de les petites (-1.416) i mitjanes (-883). La dimensió de les empreses condiciona la seva resiliència a l'hora de disposar de recursos i capacitat financera en front de les crisis. Aquesta premissa s'ha complert en les grans empreses de més de 250 treballadors (amb una pèrdua del teixit del 2,1% del total que hi havia a l'agost del 2019). A la resta de trams aquesta pèrdua ha estat força homogènia (al voltant del 5%, menys en el cas de les microempreses amb un 8,8%). Ara bé, això ha estat possible gràcies a les mesures públiques discrecionals que fins al moment han mantingut actives bona part de les empreses.

Taula 1. Comptes de cotització. Règim general i mineria i carbó. Agost 2020

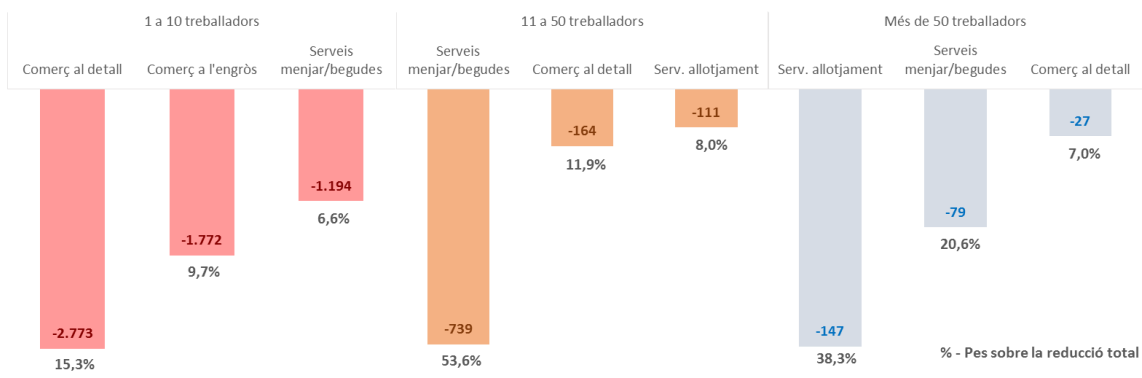
En nombre, variació interanual

Les 10 activitats amb major disminució		Per dimensió d'empresa	
Comerç al detall	-2.960	1 a 5 treballadors	-16.763
Serveis de menjar i begudes	-2.012	6 a 10 treballadors	-1.416
Comerç a l'engròs	-1.821	11 a 25 treballadors	-883
Transport terrestre i canonades	-817	26 a 50 treballadors	-497
Activitats immobiliàries	-770	51 a 100 treballadors	-226
Altres act. de serveis personals	-759	101 a 250 treballadors	-134
Act. especialitzades construcció	-620	Més de 250 treballadors	-24
Serveis d'allotjament	-584		
Act. jurídiques i de comptabilitat	-543		
Venda/reparació vehicles motor	-507		

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir del Ministeri de Treball i Economia Social.

Si es creuen les dades d'activitat i dimensió empresarial, es reforcen encara més els arguments que s'han exposat: **una gran afectació sobre el comerç i l'hostaleria, al marge de la dimensió empresarial.** Entre les que tenen menys de 10 treballadors, una de cada quatre empreses que ha tancat pertanyia al comerç, de les d'11 a 50 treballadors, més de la meitat es dedicava al servei de menjar i begudes, i d'entre les de més de 50 treballadors, un terç com a mínim proporcionaven serveis d'allotjament. Si s'amplia la llista a les cinc activitats principals, el transport i les activitats immobiliàries serien les més afectades en el cas de les petites i mitjanes empreses. **Per tant, aquests resultats posen el focus sobre les pimes dedicades al comerç i l'hostaleria, que hauran d'impulsar nous plans de viabilitat basats en eines com la digitalització o el màrqueting, que els hi permetin arribar a nous grups potencials de clients.**

Gràfic 4. Comptes de cotització. Principals activitats amb major reducció per dimensió d'empresa. Règim general mineria i carbó. Catalunya. Agost 2020 En nombre, variació interanual

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de Ministeri de Treball i Economia Social.